

lv

Eiropas Savienība
Reģionālā politika

info regio

| Nr. 28 | 2008. gada decembris |

panorama

**Zaļā grāmata
par teritoriālo kohēziju,
virzība uz priekšu**

Saturs

Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju, virzība uz priekšu

Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju – teritoriālās daudzveidības priekšrocību izmantošana

Kādi ir jautājumi, kas attiecas uz Eiropas kohēzijas politikas nākotni?
Panorama iepazīstina ar Zaļo grāmatu un izskata dažus no galvenajiem jautājumiem.

Zaļā grāmata no dažādām perspektīvām

Piecas intervijas nodrošina priekšstatu par to, kā tieši iesaistītās personas uztver šo Zaļo grāmatu, tās darbības jomu un mērķus.

Eiropas teritoriālās sadarbības grupa – kas tā ir un kā tā darbojas?

Komisijas jaunā instrumenta mērķis ir palīdzēt reģioniem apvienoties, izmantojot juridisku identitāti, samazinot birokrātiju un likvidējot šķēršļus sadarbībai.

Ziņojums: Parīzes konference par teritoriālo kohēziju un kohēzijas politikas nākotni

Panorama dodas uz Parīzi, lai piedalītos divu dienu konferencē, un ziņo par konferences galvenajiem vēstījumiem, kā arī nodrošina pārskatu par paustajiem viedokļiem un ierosinātajiem jautājumiem debašu sekmēšanai.

Darba kārtība

REGIO un tīkli

Informācija tiešsaistē

Fotogrāfijas (lappuses): *European Commission* (3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17),
EPA PHOTO / CTK / MILAN KOSECEAR (6), *EPA PHOTO / ATTILA KISBENEDEK* (8).

Vāks: *Wind generator at Blyth, United Kingdom*. Fotoattēls: *European Commission*.

Redaktors: Rafaels Gulē (*Raphaël Goulet*), Eiropas Komisija,
Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts.

Citi atbalstītāji: *Tipik S.A.*

Šis žurnāls ir drukāts angļu, franču un vācu valodā uz otrreiz pārstrādāta papīra un ir pieejams Eiropas Savienības 22 valodās šādā vietnē:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Šajā publikācijā paustie viedokļi ir autora viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Komisijas nostāju.

4

8

12

13

18

19

20

Redaktors

Teritoriālā kohēzija — daudzveidības priekšrocību izmantošana

Komisijas nesen publicētā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju ir rosinājusi debates par jautājumiem, kas ir ļoti nozīmīgi saistībā ar to, kā ES darbojas. Zaļā grāmata ne tikai ietekmē kohēzijas politiku, bet arī izvirza jautājumus, kas saistīti ar teritoriālās sadarbības būtību, to, kā cilvēki izmanto teritorijas, kurās dzīvo, ar nozaru politikas jomu teritoriālo ietekmi un attiecībām starp sadarbību un konkurētspēju. Dzīvesveidi mainās, un rodas problēmas, par kurām iepriekš neviens pat nedomāja. Eiropas valdībām visos līmeņos ir jāreaģē, bet — kā?

Lai gan auglīgas debates veidojas par dažādiem tematiem, šis *Panorama* izdevums pilnībā pievēršas tikai Zaļajai grāmatai. Mēs aplūkojam pašu Zaļo grāmatu, sniedzam ziņojumu par Parīzē notikušo divu dienu konferenci, intervējam piecus cilvēkus, kas ir tieši iesaistīti reģionālajā politikā dažādos līmeņos, lai noskaidrotu, kādas ir viņu cerības un bažas, un iepazīstinām ar jauno ES instrumentu — Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) —, kura mērķis ir atvieglot reģionālo sadarbību pārrobežās.

Teritoriālā dimensija ir bijusi kohēzijas politikas centrā kopš tās attīstības sākuma saistībā ar atbilstības kritēriju sistēmu, finanšu resursu sadales sistēmu vai to, kā tiek organizēta programmu plānošana. Taču daudziem liekas, ka ir nepieciešams uzlabot veidu, kā sabiedriskās politikas jomas risina teritoriālās vajadzības, pat ja pašlaik nav vienošanās to darīt. Šajā saistībā Eiropas Parlaments, par pilsētattīstību un teritoriālo kohēziju atbildīgo ministru neoficiālā sanāksmē Leipcīgā 2007. gadā, kā arī daudzas asociācijas, kas pārstāv konkrētus teritoriju veidus, lūdza Komisiju sagatavot dokumentu par teritoriālo kohēziju. Uz šo aicinājumu mēs atbildam ar Zaļo grāmatu.

Komisija, sākdama šīs debates, vēlas panākt kopēju izpratni par teritoriālo kohēziju un kopējus Eiropas risinājumus.

Es aicinu jūs izlasīt šo *Panorama* žurnālu un apmeklēt *Inforegio* tīmekļa vietni, kas veltīta Zaļajai grāmatai http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_en.htm

Pievienojieties debatēm un paudiet savu viedokli!

Danuta Hübner (Danuta Hübner)
Reģionālās politikas komisāre

Padarot teritoriālo daudzveidību par priekšrocību — Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju

Apdzīvotība, attālums un sadalījums — trīs faktori, kuri Pasaules Bankas 2009. gada ziņojumā norādīti kā faktori, kas, iespējams, ietekmē ekonomikas un sociālās attīstības gaitu. Komisija Zaļajā grāmatā par teritoriālo kohēziju izklāsta trīs iespējamās platformas, uz kuru pamata var risināt šīs problēmas; apskata reģionus ar īpašām ģeogrāfiskām iezīmēm; diskutē par teritoriālās kohēzijas jēdzienu ES politikas jomu plānošanā un ierosina kohēziju kā debašu tematu.

Padome 2006. gadā pieņēma Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes, kurās teikts, ka „teritoriālās kohēzijas sekmēšanai ir jābūt daļai no centieniem nodrošināt to, ka visai Eiropas teritorijai ir iespēja veikt ieguldījumu izaugsmes un darbvietu stratēģijā”. Arī stratēģiskajās pamatnostādnēs lauku attīstībai uzsvērts, ka lauku attīstības programmas var sekmēt teritoriālo kohēziju.

Aizvien vairāk tiek atzīta vajadzība sekmēt sadarbību, dialogu un partnerību starp dažādiem valdības līmeņiem, organizācijām un cilvēkiem, kas veic politikas jomu praktisko īstenošanu.

Nemot vērā šos jautājumus un izmaiņas, ko izraisīja nesenā paplašināšanās, kā arī vajadzību apvienot spēkus, lai risinātu globālās ekonomikas radītās problēmas, un to, ka ir nepieciešams strādāt ilgtspējīgākas izaugsmes virzienā, Komisija ir publicējusi Zaļo grāmatu un sākusi apspriešanas procesu. Par ko tad īsti ir diskusijas?

Koncentrācija — savienošana — sadarbība: reaģējot uz problēmām

Koncentrācija

Iedzīvotāju izvietojums ES ir neparasts. Visā Eiropā ir aptuveni 5000 pilsētu un gandrīz 1000 lielpilsētu. Pilsētu tīkls ir salīdzinoši blīvs, taču tikai 7 % iedzīvotāju dzīvo lielpilsētās ar 5 miljoniem un vairāk iedzīvotāju, turpretim ASV lielpilsētās dzīvo 25 % iedzīvotāju.

ES pilsētas ir mazākas nekā citas pilsētas pasaulē, un tas ietekmē ražīgumu. ES ir raksturīga mazāka ekonomiskās darbības koncentrēšanās konkrētās teritorijās salīdzinājumā ar citām attīstītām pasaules daļām, kas liecina par konkrētu, eiropiešu dzīvesveidu, kurā augstu vērtē ilgtspējīgu attīstību, dabas resursu aizsardzību un kultūras tradīcijas. Viss iepriekš minētais nozīmē, ka, lai gan pilsētas dzīvesveids ir plaši izplatīts, tas nav koncentrēts. Pilsētu iedzīvotāji dzīvo netālu no lauku teritorijām, un lauku iedzīvotāji nereti dzīvo vietās, no kurām ir viegli piekļūt pakalpojumiem. Mazas un vidēja izmēra pilsētas ir nozīmīgākas, nekā varētu likties, novērtējot to izmēru, un tās nodrošina infrastruktūru un pakalpojumus, kas ir galvenais aspekts, lai novērstu lauku apdzīvotības sarūkšanu.

Kā teritorijā, kam raksturīgs liels skaits mazu un vidēja izmēra pilsētu, var izmantot koncentrētas ekonomiskās darbības priekšrocības, vienlaikus izvairoties no tādiem kaitīgiem

Jāatbalsta koncentrācijas ekonomiskie ieguvumi, joprojām saglabājot Eiropas pilsētu pozitīvos aspektus.

aspektiem kā piesārņojums, sastrēgumi, pilsētvides degradācija un sociālā atstumtība? Atbildi sniedz sadarbības un mijiedarbības, kā arī pilsētu, lielpilsētu un apkārtējo lauku reģionu savienošanas sekmēšana. Lai gūtu labumu no pieaugošā ražīguma, ko nodrošina ekonomiskās darbības koncentrēšanās, Eiropai nepieciešams sasniegt kritisko masu, izveidojot tīklus, nevis lielpilsētām radot kritisko masu ar savu lielo skaitu.

Teritoriālā kohēzija mums liek sev jautāt, kā mēs varam maksimāli izmantot šo unikālo un dažādo iedzīvotāju izvietojumu, jo Eiropas pilsoņi nedrīkst nonākt nelabvēlīgā situācijā attiecībā uz nodarbinātības iespējām, dzīvesvietas apstākļiem, piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem utt. tikai tādēļ, ka dzīvo vienā konkrētā reģionā, nevis kādā citā.

Uzlabotas satiksmes sistēmas tuvina cilvēkus fiziski, savukārt tehnoloģiju izmantošana ļauj vienkāršāk apmainīties domām.

Savienošana

Tomēr, lai cik līdzsvarota būtu urbanizācija, kas attīstīties nākotnē, atsevišķas lielpilsētas un to piepilsētas, kā arī tajās dzīvojošie cilvēki ir „jāsavieno”. Tas nekavējoties liek domāt par transporta savienojumiem, taču starpsavienojumi nozīmē arī labu piekļuvi platjoslas internetam, savienojumu ar drošu energoapgādi, saiknes starp pētniecības centriem un uzņēmumiem, kā arī to, ka tiek nodrošinātas nelabvēlīgos apstākļos esošu grupu vajadzības.

Jaunajās dalībvalstīs ir maz labu ceļu un dzelzceļa savienojumi ir nevienmērīgi izvietoti. Lielākajā daļā dalībvalstu dzelzceļa līnijas nav paredzētas ātrgaitas kustībai un tām vajadzīgs remonts. Nepieciešams ieviest modernas satiksmes pārvaldības sistēmas. Jūras un iekšzemes ūdens transports, kas varētu atslogot autoceļus un samazināt CO₂ emisijas, joprojām ir neattīstīts.

Piekļuve tādiem pakalpojumiem ar vispārēju saimniecisko nozīmi kā veselības aprūpe vai izglītība lauku rajonos bieži ir problēma. Attālos reģionos vidēji 40 % iedzīvotāju dzīvo vairāk nekā 30 minūšu brauciena attālumā no slimnīcas, bet 43 % dzīvo vairāk nekā divu stundu brauciena attālumā no universitātes. Netiek izmantots informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) potenciāls, lai nodrošinātu piekļuvi telemedicīnai un tālmācībai.

ES 15 dalībvalstu lielpilsētu teritorijas, kas ir plašākas par vietējo un reģionālo robežu noteiktajām teritorijām, un robežreģioni ir guvuši labumu no daudzu gadu gaitā īstenotās kohēzijas politikas saistībā ar uzlabotu piekļuvi pārrobežu veselības aprūpei un tās kvalitāti un efektivitāti, kas ir svarīgi, jo nepastāv skaidri noteikumi attiecībā uz piekļuvi.

ES no dienvidu un austrumu puses ieskauj reģioni, kuros vēl ir zemāks iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju nekā Eiropas Savienības ārējo robežu reģionos, kur jau tā ir

Debatēm.

Ir nepieciešams izstrādāt saskaņotas politikas jomas attiecībā uz infrastruktūru un ekonomisko sadarbību jaunajās dalībvalstīs un vecā „dzelzs priekškara” robežreģionos. Vajadzīgs arī strādāt pie jūras teritoriju izmantošanas un uzlabot sauszemes un jūras robežu šķērsošanas iespējas.

Debatēm.

Nepieciešama līdzsvarotāka un ilgtspējīgāka attīstība, kas nostiprina konkurētspēju, vienlaikus ņemot vērā tādas dabas sniegtās priekšrocības kā lauku ainavas. Šādai attīstībai arī jānodrošina sociālā kohēzija. Tas ļaus izvairīties no izaugsmes pārmērīgas koncentrēšanās, vienlaikus palīdzot visiem gūt labumu no priekšrocībām, ko nodrošina dzīve pilsētā un lielpilsētā, piemēram, piekļuve slimnīcām un skolām.

zemākie IKP rādītāji ES. Dažās no šīm ārpuskopienas valstīm arī pieaug iedzīvotāju skaits, tādēļ vēlme migrēt ir liela.

Sadarbība

Jautājumi, kam nepieciešama ciešāka sadarbība, var izrādīties visai nepamanāmi. Problēmas, kuras šķietami rodas vienā reģionā un ietekmē tikai šo reģionu, patiesībā var būt radušās ārpus šīs teritorijas. Piesārņota augsne var šķīst vietējās teritorijas problēma, kad to atklāj. Taču zemē apglabātas piesārņojošas vielas vienā valstī var radīt izplūdes citā — zem zemes var tikt piesārņoti ūdens nesējslāņi, un, vienai valstij rīkojoties bezatbildīgi, cita, iespējams, saskarsies ar šīs rīcības izraisītajiem izdevumiem. Klimata pārmaiņas un to radīti plūdi, ugunsgrēki un sausuma periodi ir daudz redzamākas problēmas, kuru risināšanai nepieciešama tik efektīva pārrobežu sadarbība, kāda vēl nav bijusi.

Kamēr vides apsvērumi liek apšaubīt mūsu iepriekš pieņemtos uzskatus par robežām un neatkarīgiem reģioniem, arī modernajām nodarbinātības plūsmām nepieciešamas ciešākas partnerības starp teritorijām, kas, iespējams, sevi iepriekš uzskatīja par nošķirtām, atsevišķām vienībām. Ekonomikas attīstība, sabiedriskais transports, piekļuve veselības aprūpei, augstākai izglītībai un apmācības iespējām — tas viss sniedzas pāri reģionālajām robežām.

Sadarbības pievienotā vērtība ir vispārātrāta. Tagad, kad 14 gadus programmas ir centušās risināt šo jautājumu, Komisija cer, ka Zaļā grāmata vērsīs uzmanību uz to, kādi varētu būt ieguvumi, attīstot teritoriālo sadarbību jaunā līmenī. Tas jau ir redzams topošajā ES Baltijas jūras reģiona stratēģijā, kas ir pamats, lai mēģinātu atkārtoti apsvērt teritoriālās sadarbības būtību, uzsverot saskaņotākas stratēģijas, kopīgus kopienas mērķus un spēcīgus īstenošanas instrumentus.

Taču ideāli ir arī jāīsteno praksē, un jārod veidi, kā palīdzēt sekmēt mērķu sasniegšanu. Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG) dažādām administrācijām nodrošina tiesisko regulējumu kopīgam darbam, taču ir iespējams darīt vairāk, un ir jā dara vairāk.

Debatēm.

Jāierosina vienkāršāks, efektīvāks un pielāgojams instrumentu kopums, lai sekmētu sadarbību starp dažādām pārvaldes un iestāžu tradīcijām, un ETSG ir labs pirmais solis šajā virzienā.

Debatēm.

Vai reģioniem ar īpašu ģeogrāfisko novietojumu nepieciešami īpaši politiskie pasākumi?

Ģeogrāfiskais novietojums — draugs vai ienaidnieks?

Kalnu un salu reģioniem ir raksturīgi tikpat unikāli ekonomiskie aspekti, cik unikāla ir to topogrāfija. Lai gan tūrisms daudzos gadījumos ir sniedzis lieliskas iespējas, sekmējot vietējās ekonomikas attīstību un nodrošinot līdzekļus un motivāciju transporta savienojumu, kā arī labu pamatpakalpojumu izveidei, šī nozare minētos reģionus ir arī padarījusi neaizsargātus. Atkarība tikai no vienas nozares apdraud šīs tautsaimniecības, un klimata pārmaiņu radīto problēmu dēļ salas saskaras ar jūras līmeņa paaugstināšanos un krasta līnijas eroziju, savukārt kalnu apgabali — ar ledāju atkāpšanos un mazāku sniega daudzumu.

Piekļuve vietai ir vēl viens kopīgs šķērslis attīstībai — salas nereti ir nomaļas, un kalnu reģioni bieži ir kā dabīgi šķēršļi, kas pastiprina robežas starp dalībvalstīm esību. Tādēļ šajos reģionos starptautiska sadarbība ir būtiska ne tikai pašiem kalnu apgabaliem, bet arī līdzenumiem, ko tie ieskauj.

Kādēļ Zaļo grāmatu publicēt tagad?

Diskusijas par teritoriālo attīstību sākās 90. gadu sākumā, kad tika publicēti divi ziņojumi — „Eiropa 2000” un „Eiropa 2000+”. Taču tikai 1995. gadā Eiropas Reģionu asamblejas sanāksmes laikā Antverpenē pirmo reizi tika pieminēts teritoriālās kohēzijas jēdziens.

Pēc diviem gadiem jēdzienu ieviesa Amsterdamas līgumā (7.d pants), un 1999. gadā dalībvalstis pieņēma Eiropas telpiskās attīstības perspektīvu (ETAP). Biežās sanāksmes starp dažādu valdību ministriem, kas ir atbildīgi par teritorijas plānošanu un reģionālo attīstību, sekmēja teritoriālās darba kārtības pieņemšanu, kurā noteica trīs kohēzijas prioritātes:

- koncentrēt valstu un reģionālās teritoriālās attīstības politikas jomas uz maksimāla labuma gūšanu no teritoriālām priekšrocībām;
- nostiprināt saiknes starp teritorijām un nostiprināt teritoriju integrāciju, sekmējot sadarbību un apmaiņas;

Ģeogrāfiskie šķēršļi, piemēram, kalnu grēdas, liek mums pārskatīt iepriekšējos priekšstatus par robežām.

Kohēzijas politika teritoriālās problēmas pārveido ieguvumos.

- uzlabot ES politikas jomu atbilstību to radītajai ietekmei teritorijās.

Uzsvars uz teritoriālo kohēziju starpvaldību līmenī parādīja, ka debates ir pietiekami attīstītas, lai mēģinātu paust kopīgu redzējumu par to, kā kohēziju var ietvert ES politikas jomās. Pēc gadu ilga darba publicēja Zaļo grāmatu, lai konsolidētu viedokļus un noteiktu turpmāko darbību.

Paceļot teritoriālo kohēziju jaunā līmenī

Līdz šim kohēzijas finansējuma tradicionālais pamats un analīzes vienība, uz ko pamatoja politiku, ir bijuši dalībvalsts tā saucamie *NUTS-2* vidēja izmēra administratīvie reģioni, kurus saskaņā ar *EUROSTAT* uzskatīja par reģioniem, kam piemīt kopīgas raksturpazīmes.

Teritoriālā kohēzija ģeogrāfiskajam novietojumam aicina piemērot elastīgāku pieeju, ņemot vērā gan mazākus reģionus, gan tādas lielākus reģionus kā Danubes reģions un Melnās jūras reģions. Taču analīze ar to nebeidzas; jaunā pieeja ģeogrāfiskajam novietojumam ietver sadarbības līmeņus un tīklus kā ģeogrāfiskas iezīmes, piešķirot citu dimensiju tam, kā apskata Eiropas Savienības ģeogrāfisko izkārtojumu.

Nostiprinās uzskats, ka mums nepieciešams teritoriāls pretstats lielām, visai ES paredzētām nozaru politikas jomām, tāpat kā tas, ka politika ir jāpielāgo vietējā līmenī, lai tā būtu

sekmīga. Tas sāk īstenoties ar konkrētām reģionālām programmām, kas globālos budžetus novada tieši uz iesaistītajām pilsētām, nodrošinot tām iespēju noteikt projektu izstrādes un īstenošanas veidu. Uzsvārs ir uz tādas politikas izstrādi, kas ir pielāgota konkrētai vietai, un vārds „teritorija” iestādēm atgādina, ka tām jāapzina situācija, pirms tās sāk politikas izstrādi. Nozaru politikas plānošanā nepieciešamas izmaiņas. Visos nozaru politikas jomu izstrādes līmeņos jāņem vērā politikas jomu ietekme pašos reģionos. Lauksaimniecība, inovācija, ilgtspējīga attīstība — viens risinājums nav derīgs pilnīgi visam.

Zaļajā grāmatā nedaudz pielāgo pieeju, norādot, ka netiešajai uzmanībai, ko patlaban pievērš teritoriālajai kohēzijai, ir jāklūst par tiešu uzmanību. Reģionālā politika, kā jau norāda tās apraksts, jāpiemēro dažādiem reģionu veidiem, ja izmantojam vārda „reģions” parasto nozīmi, vai teritoriju veidiem, ja izmantojam citu terminu. Jāmudina ieviest reģionālu pieeju, uzsverot „konkrētai vietai pielāgotas” politikas jomas, kas tiek integrētas ar tādām nozaru politikas jomām kā ilgtspējīga attīstība un piekļuve pakalpojumiem.

Ierosinot elastīgākas ģeogrāfiskās robežas, Zaļā grāmata neapšaubā vai reģionālo kompetenci teritoriālās plānošanas un zemes izmantošanas jomā. Kā paskaidro reģionālās politikas komisāre Danuta Hübner (*Danuta Hübner*): „Mums jāizskata jauni pārvaldības veidi, lai vēl vairāk nostiprinātu sarežģīto, bet būtisko augsta līmeņa Eiropas virziena un augšupēja pielāgojuma vietējām vajadzībām un prioritātēm apvienojumu.”

Daudzveidība kā priekšrocība, nevis šķērslis

Kopā ar perspektīvas izmaiņām mainās arī filozofija — sadarbība nav tikai mēģinājumi pārspēt valstu robežas, tā ir arī būtiska virzība tuvāk spēku nostiprināšanai.

Jānovērs tādi vienkārši stereotipi kā „pilsētas dzīvesveids nozīmē ražīgumu, savukārt dzīve lauku rajonos nozīmē nelabvēlīgus apstākļus”, kā arī uzskats, ka konkrēti topogrāfijas veidi ir nenovēršami saistīti ar zemiem IKP rādītājiem. Dažas lielpilsētas piedzīvo grūtus laikus, daži lauku reģioni plaukst un zēl, un teritoriālajai kohēzijai ir jāpievērš galvenā vērība šo abu teritoriju veidu satuvināšanai, lai nodrošinātu reģioniem iespēju uzlabot visu tajos dzīvojošo cilvēku dzīvi.

Finansējums jāvirza stimulējošās sinerģijās, kas pašas nodrošina savu esību un kas ieguvumus novirzīs atpakaļ uz reģionu, kad projekts vai programma būs īstenota. Uzmanība no atbalsta sniegšanas jāvērs uz potenciāla piešķiršanu izaugsmei — sadarbīties, lai konkurētu.

Komisija laipni gaida jūsu apsvērumus šajā debašu procesā, kas ilgs līdz 2009. gada februārim. Apmeklējiet Zaļās grāmatas tīmekļa vietni: http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_en.htm

Zaļā grāmata no dažādām perspektīvām

Šīs intervijas parāda, kā Zaļo grāmatu uztver dažādi reģionālajā politikā iesaistīti cilvēki. Šo cilvēku prioritātes un nostājas ir saistītas ar viņu profesiju, un, lai atainotu šo cilvēku dažādos viedokļus, katram intervijas sniedzējam uzdeva divus galvenos jautājumus, kas vienmēr bija vienādi. Trešais jautājums ir viņu pašu, un tas sniedz ieskatu par to, kas viņiem rūp visvairāk, un atšķiras atbilstīgi viņu profesijai.

Danuta Hübner (Danuta Hübner), Eiropas reģionālās politikas komisāre

1. Jūsprāt, kādas izmaiņas pašreizējā situācijā ieviesīs nesen pieņemtā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju?

Zaļajā grāmatā mūs aicina apsvērt, kā tādas politikas jomas kā transporta vai lauksaimniecības politika ietekmē pašreizējo situāciju. Tajā jautāts, kā var panākt dažādu teritoriju saskaņotu attīstību, piemērojot dažādas sabiedriskās politikas jomas un jo īpaši Eiropas kohēzijas politiku.

Politikas integrācija jānodrošina visos līmeņos, risinot attiecīgajās teritorijās dzīvojošo cilvēku vajadzības.

Kohēzijas politikas mērķis ir nodrošināt, lai cilvēki spētu maksimāli izmantot savu dzīvesvietu teritoriju raksturīgās iezīmes, un Zaļā grāmata sāk debates par to, kā to nodrošināt. Mēs uzklusām, ko cilvēki šajā apspriežu periodā saka, un izvērtējam viņu apsvērumus, taču, manuprāt, šeit ir jāņem vērā konkrēti aspekti.

Mums atkārtoti jāapsver, kā mēs definējam jēdzienu „teritorija” un veidojam politiku. Cilvēki aizvien mazāk uzturas noteiktās administratīvās robežās, jo samērā tālu brauc uz darbu, kā arī veic attālākus pārbraucienus, lai iepirktos vai izklaidētos, tādēļ mainās veids, kā viņi dzīvo teritorijās. Vienlaikus, lai risinātu tādas jaunas problēmas kā globalizācija, klimata pārmaiņas un migrācija, nepieciešama kopēja Eiropas rīcība, kas apvieno visus politikas izstrādes līmeņus.

Mums nepieciešama integrēta pieeja politikas izstrādei visos līmeņos; **sabiedriskās politikas jomām ir jāatbilst cilvēku vajadzībām teritorijās, kas ir attiecīgi noteiktas.** Šīs teritorijas var ietvert gan vietējās kopienas, gan lielpilsētu teritorijas, gan pārrobežu reģionus, gan arī starptautiskus jūru vai upju baseinus.

Nepieciešams progress, lai koordinētu nozaru un teritoriālās politikas jomas, pat ja dažādās politikas jomas saglabā savu autonomiju. Tāpat nepieciešama turpmāka partnerība, lai nostiprinātu sarežģīto, bet būtisko vietējo vajadzību un prioritāšu augsta līmeņa, Eiropas virziena un augšupējas definīcijas apvienojumu.

Lai pieņemtu labākus lēmumus, nepieciešamas skaidrākas zināšanas par mūsu teritorijām, arī teritoriālo dinamiku, ietekmēm, scenārijiem utt. Datiem un rādītājiem, kā arī metodēm jāspēj noteikt sarežģītās iezīmes, kas piemīt ietekmei, ko politikas jomas var radīt attiecībā uz pašreizējo situāciju. Šajā saistībā nemitīgi tiek izvērtēti centieni, piemēram, īstenojot *ESPON* programmu.

2. Sadarbība, šķiet, ir šīs Zaļās grāmatas galvenais temats. Jūsprāt, kādas problēmas ir jāatrisina, lai ieviestu patiesu starpreģionālo un starptautiski reģionālo sadarbību?

Lisabonas līguma preambulā norādīts, ka Eiropas Savienības galvenais mērķis ir izveidot arvien ciešāku sadarbību starp Eiropas tautām un nodrošināt Kopienas valstu ekonomikas un sociālo progresu, kopīgi likvidējot šķēršļus, kas sadala Eiropu.

Lai to nodrošinātu, mums nepieciešams vērst galveno uzmanību uz sadarbību, un neatkarīgi no tā, cik labi mēs īstenojam iekšējo tirgu, šķēršļi joprojām patiešām pastāv.

Es ceru, ka Zaļā grāmata sekmēs ilgstošas diskusijas, kurās noteiks problēmas, kas ir kopīgas konkrētiem reģionu veidiem un kas tiks labāk risinātas sadarbojoties. Sadarbības un pieredzes apmaiņa starp reģioniem var būt galvenais virzītājs, kas stimulēs dinamisku, uz nākotni vērstu reģionālās attīstības procesu.

Vairāku līmeņu pārvaldība var rosināt skaidri noteikt ilgtspējīgu sadarbību tādās lielās, starptautiskās teritorijās kā kalnu apgabali, pārrobežu aglomerācijas un kopējas teritorijas vietējā mērogā. Šajā saistībā Eiropas teritoriālās sadarbības grupa, kas var iesaistīt visus sabiedrības līmeņus, šķiet, ir simbolisks ES instruments.

3. Vai debates par teritoriālo kohēziju ir pārāgas, ņemot vērā, ka vēl nav parakstīts Lisabonas līgums, kurā šī kohēzija ir paredzēta?

Debates nav pārāgas — ir svarīgi apzināties, ka teritoriālās kohēzijas jēdziens nav jauns. Šajā saistībā Eiropas Parlaments, par pilsētattīstību un teritoriālo kohēziju atbildīgo ministru neoficiālā sanāksmē Leipcīgā 2007. gadā, kā arī daudzas asociācijas, kas pārstāv konkrētus teritoriju veidus, aicināja Komisiju sagatavot dokumentu par teritoriālo kohēziju. Uz šo aicinājumu mēs atbildam ar Zaļo grāmatu.

Teritoriālā dimensija ir bijusi kohēzijas politikas centrā kopš tās attīstības sākuma saistībā ar atbilstības kritēriju sistēmu, finanšu resursu sadales sistēmu un to, kā tiek organizēta

programmas plānošana. Taču daudziem liekas, ka ir nepieciešams uzlabot to, kā sabiedriskās politikas jomas risina teritoriālās vajadzības, pat ja pašlaik nav striktas vienošanās par to, kā to darīt.

Sākot šīs debates, Komisija cer panākt kopēju izpratni par teritoriālo kohēziju un kopējus Eiropas risinājumus. Taču mums jāņem vērā politikas process. Lisabonas līgums padarīs teritoriālās kohēzijas mērķi redzamu un skaidri noteiktu, taču vispirms šis līgums ir jāratificē. Nākotnes kohēzijas politika padziļinās attīstības teritoriālo dimensiju, taču pašlaik mēs smagi strādājam, lai 2007.–2013. gada programmu īstenošana būtu sekmīga. Mums jādomā par nākotni, taču daudz ko var paveikt jau spēkā esošajos līgumos un noteikumos.

Mišels Delebārs (Michel Delebarre), Reģionu komitejas priekšsēdētāja pirmais vietnieks kopš 2008. gada, Denkerkas mērs

1. Jūsprāt, kādas izmaiņas pašreizējā situācijā ieviesīs nesen pieņemtā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju?

Pirmais ieguvums ir debašu sākšana. Minētais jēdziens būs svarīgs, lai nākamajos desmit gados attīstītu Eiropas Savienību. Ko mēs domājam, kad sakām „teritoriālā kohēzija”? Es uzskatu, ka katrai teritorijai jābūt cerībām uz nākotni un jāspēj veidot stratēģiju pēc saviem ieskatiem. Tas nenozīmē, ka visas teritorijas ir vienādas, ka tām būs vienāds skaits MVU vai vienāds infrastruktūras attīstības līmenis. Visi reģioni saskaras ar iekšējām problēmām, kas saistītas ar teritoriālo kohēziju un konkurētspēju. Attiecībā uz mums nepieciešams ļaut visiem reģioniem „spēlēt savu instrumentu Eiropas koncertā” gan viņu dažādībai par spīti, gan viņu dažādības labad. **Nevienu teritoriju nedrīkst pamest, atstāt iepakāļ ES attīstībai.**

Mums jāizvirza brīvprātīga kohēzijas politika, lai mēs nokļūtu pie teritoriālās kohēzijas. Šī politika nedrīkst būt politika, kas piemērota visām ES politikas jomām, kuras pēc savas izveles nav mainījušās neatkarīgi no attiecīgās teritorijas, piemēram, pētniecības vai lauksaimniecības politikas jomas. Nav iespējams apsvērt kohēzijas politiku vai teritoriālo kohēziju kā visām šīm citām politikas jomām piemērotu politiku. Tādēļ tas ir svarīgs jautājums, par ko jādomā saistībā ar ES nākotni.

2. Sadarbība, šķiet, ir šīs Zaļās grāmatas galvenais temats. Jūsprāt, kādas problēmas ir jāatrisina, lai ieviestu patiesu pārrobežu un starptautiski reģionālo sadarbību?

Neviens neapstrīd pievienoto vērtību, ko Eiropai nodrošina teritoriālā sadarbība. Tā ir jānostiprina kā teritoriālās kohēzijas galvenais instruments.

Kad konkrēti apskatām robežas, redzam teritorijas, kas Eiropas veidošanai nākotnē, bez šaubām, nodrošina vislielākās iespējas. Tieši tur mēs ietekmējam cilvēku ikdienas dzīvi. Sociālā nodrošinājuma un transporta jomā pastāv šķēršļi, taču es uzskatu, ka mēs spēsim tos visus pārvarēt. ES ir jāturpina apskatīt šo procesu kā Eiropas Savienības veidošanas laboratoriju, ar ko sastopamies ikdienā. Manuprāt, tas ir ļoti svarīgi.

Visi vēlas redzēt, ka tiek īstenota paraugprakse, taču tas nav iespējams bez konkrēta finansējuma un konkrētas Eiropas

regulas. Mums skaļi un skaidri jāsaka, ka, pēc to cilvēku domām, kuri tikuši ievēlēti, kuri strādā iestādēs un ir iesaistīti teritoriju ekonomiskajos un sociālajos aspektos, ir neiespējami pēc 2013. gada pārskatīt sadarbības pašreizējo mērķi. Ieviest uzlabojumus gan! Ieviest reformu gan! Bet paraugpraksi apmaiņa nevar notikt bez maksas, un nedrīkst piemērot nekādus ierobežojumus attiecībā uz teritoriālo sadarbību.

3. Kādi jābūt sabiedrisko pakalpojumu nozīmei saistībā ar teritoriālo kohēziju?

Lisabonas līgums skaidri saista teritoriālo kohēziju ar sabiedrisko pakalpojumu jēdzienu, kas ir teritoriālās kohēzijas veidošanas pamataspekts. Piemēram, apskatiet Direktīvu par pasta pakalpojumiem! Esmu pārliecināts, ka, ja mēs šo tekstu būtu iesnieguši iepriekšējai izskatīšanai saistībā ar teritoriālās kohēzijas politikas vajadzībām, mēs nebūtu varējuši to izmantot, jo tas neatbilst teritoriālās kohēzijas vajadzībām. Sabiedriskie pakalpojumi ir dimensija, kas atkārtoti jāpiemēro teritoriālās kohēzijas jēdzienam. Tas varētu mudināt Eiropu pārskatīt vairākus jautājumus saistībā ar sabiedriskajiem pakalpojumiem. Es vēlētos, lai Zaļajā grāmatā tam būtu pievērsta lielāka uzmanība.

Eiropas harmonija — katra reģiona savdabība veido Eiropas kopīgo spēku.

Andreass Faludi (Andreas Faludi), Eiropas telpiskās plānošanas politikas sistēmu profesors OTB Dzīvesvietu, pilsētu un mobilitātes studiju pētniecības institūtā, Delftas Universitātē, Karaliskā pilsētplānošanas institūta (RTPI, AK) un Eiropas Plānošanas skolu asociācijas (AESOP) goda biedrs

1. Jūsaprāt, kādas izmaiņas pašreizējā situācijā ieviesīs nesen pieņemtā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju?

Tā kā šī Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju ir diskusiju dokuments, šis dokuments kā tāds „neizliekas”, ka „ievieš izmaiņas pašreizējā situācijā”, taču, protams, var jautāt, kāda būs šīs Zaļās grāmatas rosināto diskusiju ietekme. Šajā saistībā es paredzu, ka vairāk uzmanības pievērsīs tam, kur cilvēki dzīvo, kur atrodas uzņēmumi, kur atrodas vietējās kopienas vai reģioni attiecībā pret saviem partneriem, konkurentiem, tirgiem utt. Citiem vārdiem sakot, kā jau pareizi ir apgalvots Kopienas stratēģiskajās pamatnostādņēs, „ģeogrāfiskajam novietojumam ir nozīme”, un es ceru, ka, pateicoties Zaļajai grāmatai, valsts un privātie ekonomikas dalībnieki apvienos spēkus, lai labāk izprastu ģeogrāfiju un to, kā ņemt vērā savu ģeogrāfisko novietojumu. Pamatojoties uz to, viņi, iespējams, labāk izprātīs arī viens otru un uzlabos savas individuālās un kopējās politikas jomas.

2. Sadarbība, šķiet, ir šīs Zaļās grāmatas galvenais temats. Jūsaprāt, kādas problēmas ir jāatrisina, lai ieviestu patiesu pārrobežu un starptautiski reģionālo sadarbību?

Pašlaik teritoriālo jautājumu un teritoriālo stratēģiju noteikšanu ievērojami ietekmē iestāžu sistēma, kas ir attīstījusies gadsimtu garumā, ar kopienām piramīdas apkašā un nācijas valsti augšā, kā arī ar vienu vai vairākiem slāņiem pa vidu. Tā ir tik labi izveidota, ka mēs pat nespējam iedomāties par mūsu pašu un mūsu iestāžu citādu sistēmu vai citādu veidu, kā organizēt demokrātisko leģitimitāti. Realitāte

tomēr strauji mainās, un daudzējādos veidos tiek pārkāptas iedibinātās un stiprās robežas, kas ieviestas, lai šajā sistēmā nodrošinātu kārtību. Ir panākts liels progress, lai sekmētu apmaiņas, taču pašreizējā sistēma joprojām ir ļoti stipra. Tādēļ pārskatbīdību isteno saistībā ar „mana kopiena”, „mans reģions”, „mana nācija”, „mani vēlētajī”, un tāpat isteno politisko leģitimitāti, kas, iespējams, ir starpreģionālās un starptautiskās sadarbības lielākā problēma.

3. Kādēļ ir tik sarežģīti definēt jēdzienu „teritoriālā kohēzija”? — pirmais debatēs saistībā ar šo Zaļo grāmatu uzdotais jautājums, kā arī jautājums, ko nereti uzdod diskusijās.

Tāpat kā ekonomikas kohēzija un sociālā kohēzija, kas arī nav vienkārši definējami jēdzieni, teritoriālā kohēzija ir visaptverošs jēdziens. Mišels Barnjē (*Michel Barnier*), kurš kā reģionālās politikas komisārs 2000.–2004. gadā bija atbildīgs par teritoriālās kohēzijas ieviešanu debatēs, šajā saistībā noteica vairākus aspektus: tainsnīguma jautājumi (t. i., tam, kur cilvēki dzīvo, nedrīkst būt izšķiroša nozīme tajā, kādas ir šo cilvēku iespējas, ne arī kāda ir viņu dzīves kvalitāte); konkurētspēja (reģioni un apkaimes paši par sevi ir ļoti nozīmīgi attiecībā uz izaugsmi un darbavietu radīšanu); ilgtspējība un laba pārvaldība. Šie aspekti norāda uz atšķirīgiem un, iespējams, pretrunīgiem jautājumiem, kas attiecībā uz katru gadījumu skaidri jāformulē un, cerams, jāaskaņo. Tādējādi teritoriālā kohēzija ir aicinājums dejot, taču tā nav pati deja!

Lamberts van Nistelrojs (Lambert van Nistelrooij), Eiropas Parlamenta deputāts, referents par Zaļo grāmatu par teritoriālo kohēziju un referents par Piekto kohēzijas politikas progresa ziņojumu

1. Jūsaprāt, kādas izmaiņas pašreizējā situācijā ieviesīs nesen pieņemtā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju?

Es vēlos uzsvērt, ka ir nepieciešamas „horizontālas politikas jomas” ar integrētu pieeju, lai teritoriju pārvaldība būtu efektīvāka. Eiropas Savienības budžeti un politikas jomas konkrētā teritorijā cits citu papildina. Tādēļ es atbalstu Komisijas pieeju, kas paredz „saistību, sadarbību un koncentrāciju”. Tas ir pamats visu Eiropu aptverošam pārskatam par izaugsmes un pārticības limeni. Ja dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes to vēlas, ES finansējums var atbalstīt „attīstības kulminācijas punktus”. Mēs redzam jaunus reģionālās attīstības veidus, piemēram, pārrobežu un „metareģionu” attīstība, kā tas ir Baltijas jūras reģionā. Papildus šai attīstībai teritoriālā kohēzija arī uzsvēr atbalstu ilgtspējīgai izaugsmei un konkurencei visos Eiropas reģionos. **Eiropas finansējuma sadali nākotnē ietekmēs mūsu mērķis strādāt simetriskas, multipolāras un līdzsvarotas Eiropas virzienā.**

2. Sadarbība, šķiet, ir šīs Zaļās grāmatas galvenais temats. Jūsaprāt, kādas problēmas ir jāatrisina, lai ieviestu patiesu pārrobežu un starptautiski reģionālo sadarbību?

Pirmām kārtām reģioni daudz iemācās cits no cita un dalās pieredzē saistībā ar tādām programmām kā „Ekonomisko pārmaiņu reģioni”, „Zināšanu reģioni” un Eiropas kaimiņattiecību programmas iniciatīva. Eiropā ir spēcīga starpreģionu un pārrobežu sadarbības tradīcija. Valsts un privātie ieguldījumi, atvērta koordinācija vai inovatīvas ekosistēmas ir moderni jēdzieni, kas stingri jāatbalsta. Reģioni un pilsētas ir teritoriālā platforma, kurā politikas jomas saskaras un iegūst pievienoto vērtību.

2007.–2013. gada laikposmam ir ierobežots trešā mērķa (sadarbība) finansējums. Es ierosinu pastiprināt šo mērķi. Starpreģionu un pārrobežu sadarbības sviras efekts ir milzīgs, un tas vēl vairāk jāprofilē.

3. Kā Parlaments var sekmēt politisko debašu par teritoriālo kohēziju attīstību, ņemot vērā nesen publicēto Zaļo grāmatu?

Šajā diskusiju par teritoriālo kohēziju posmā Parlaments ierosinās jaunas un izaicinošas idejas, lai sekmētu debātes par kohēzijas politikas nākotni. „Teritoriālajai kohēzijai” ieinteresēto pušu uztverē jābūt horizontālam jēdzienam, kura mērķis ir noteikt teritoriālo ietekmi, ko kohēzijas un nozaru politikas jomas atstāj uz konkrētu teritoriju.

Tādēļ Eiropas Parlamentam jābūt striktam un jāpieprasa Baltās grāmatas par teritoriālo kohēziju publicēšana, kad būs beidzies Komisijas apspriešanas process. Tikai tas nodrošinās, ka „teritoriālo kohēziju” izveido par konkrētiem noteikumiem, kas jāievieš nākamajā likumdošanas paketē par struktūrfondiem plānošanas periodam pēc 2013. gada. ES uzskatu, ka Eiropas Parlaments vēl stingrāk nekā iepriekš nodrošinās mūsu politikas jomu teritoriālo dimensiju. Tā būs pieeja, kas attieksies uz visu Eiropas teritoriju, nevis tikai uz nabadzīgākiem reģioniem!

Jaunas ekosistēmas un konkurētspēju veicina sadarbība un paraugprakses apmaiņa.

Hesuss Bedoja Vega (Jesús Bedoya Vega), Kantabrijas Reģionālās ekonomikas un finanšu ministrijas ekonomikas ģenerāldirektora vietnieks

1. Jūsprāt, kādas izmaiņas pašreizējā situācijā ieviesīs nesen pieņemtā Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju?

Zaļā grāmata ir ļoti interesants dokuments, kas sniedz vielu pārdomām un rosina debātes par jēdzieniem, kuri saistīti ar teritoriālo kohēziju. Tomēr praksē šo debašu progresu mazina tas, ka tajās trūkst konkrētas idejas un risinājumi attiecībā uz finanšu aspektiem, kas ir pats galvenais, lai īstenotu dokumentā ietvertās idejas.

2. Sadarbība, šķiet, ir šīs Zaļās grāmatas galvenais temats. Jūsprāt, kādas problēmas ir jāatrisina, lai ieviestu patiesu pārrobežu un starptautiski reģionālo sadarbību?

Pirmām kārtām ir svarīgi definēt un norobežot katru sadarbības veida būtību un raksturīgās pazīmes. Izaicinājumi, problēmas un risinājumi saistībā ar pārrobežu sadarbību nav tādi paši kā tie, ar ko saistīta starptautiskā un starpreģionu sadarbība. Tradicionāli sadarbība ir attīstījusies pie reģionu robežām ar kaimiņu reģioniem, tādēļ starptautiskās sadarbības aģentu iesaistišanās palielināsies, ja pašreizējās sadarbības jomas sekmīgi nostiprinās un konsolidēs.

3. Kā Jūs vērtējat starptautisko sadarbību Eiropas dienvidrietumu teritorijā, kur Jūsu reģions darbojas kā vadošā iestāde?

Es to vērtēju ļoti pozitīvi; pēdējos gados ir panākts ievērojams progress. Šis progress ir ļāvis vairāk nekā piecīsimt Eiropas dienvidrietumu organizācijām sākt kopīgus sadarbības projektus, pat ja tām nebija iepriekšējas sadarbības pieredzes. Tas ir šīs sadarbības patiesi panākums.

Veselības aprūpe — viena no jomām, kas sekmē pārrobežu sadarbību.

Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG) — Zaļās grāmatas mērķu sekmēšana

„Teritoriālā kohēzija nozīmē pielāgošanos šodienas realitātei un problēmām. Tas ir Eiropas modelis ilgspējīgai izaugsmei un darbavietām,” paskaidroja Danuta Hübner (*Danuta Hübner*), reģionālās politikas komisāre, kad sāka debates par kohēzijas politikas nākotni.

ETSG — vienkāršo starptautisko sadarbību.

Zaļajā grāmatā par teritoriālo kohēziju tiek runāts par saskaņotu attīstību visā ES, nodrošinot, ka cilvēki spēj maksimāli izmantot savu dzīvesvietu teritoriju raksturīgās iezīmes. Tajā sacīts, ka konkurētspēja ir atkarīga no tā, kā tiek veidoti sakari ar citām teritorijām, lai nodrošinātu, ka kopīgās priekšrocības tiek izmantotas koordinēti un ilgspējīgi, taču, ja šīs kopīgās priekšrocības izmanto dažādos reģionos vai dalībvalstu pārrobežās, situācija var kļūt sarežģīta. Lai sekmētu ciešāku teritoriālo sadarbību, Komisija ir izveidojusi ETSG, kuras mērķis ir vienkāršot teritoriālās sadarbības Eiropā pārvaldi un finanšu kontroli.

Kas ir ETSG?

ETSG jēdzienu izveidoja 2006. gada regulā, atbildot uz pārrobežu eiroreģionu un līdzīgu organizāciju izdarīto spiedienu, kad tās aicināja nodrošināt juridisku pamatu savai sadarbībai. ETSG ir jāiesaistās vismaz divu dalībvalstu struktūrām, taču ir iespējama arī ārpuskopienas struktūru dalība. Iesaistītās puses var būt no jebkura līmeņa valdības, reģionālām vai vietējām iestādēm, asociācijām vai jebkuras citas valsts struktūras.

ETSG izveides mērķim jāattiecas uz vienu no tālāk minētajiem galvenajiem darbības veidiem. Tas var būt saistīts ar Eiropas teritoriālās sadarbības programmu vai projektu īstenošanu. Tas var ietvert citu ES līdzfinansētu teritoriālās sadarbības darbību īstenošanu. Visbeidzot grupa var arī veikt citus pasākumus, kas nav saistīti ar ES finansētiem projektiem.

Kādi ir ieguvumi, izveidojot ETSG?

Pieeja kohēzijas politikai kļūst aizvien decentralizētāka. 2007.–2013. gada programmu mērķis ir iesaistīt sabiedriskās organizācijas subreģionālā līmenī, lai sekmētu vairāku līmeņu pārvaldību. Apvienojoties un izveidojot juridisku personu, organizācijām būs skaidrākas iespējas paust savu viedokli, un tas nodrošina tām papildu veidu, kā piedalīties programmu īstenošanā ar vienlīdzīgiem noteikumiem attiecībā pret reģionālajām vai valstu valdībām.

Pēc būtības ETSG izveidošanas sarežģītība var šķist biedējoša. Taču, tiklīdz tas tiek īstenots, tiek likvidēti tādi pārrobežu sadarbības šķēršļi kā atšķirīgas tiesību sistēmas, administratīvās struktūras un tradīcijas, jo grupa darbojas ar vienotu juridisko statusu, ievērojot vienu noteikumu standartkopumu. Šī integrētā pieeja nodrošina dalībniekiem juridiski atzītu platformu, lai viņi varētu koordinēt dažādus pārvaldības līmeņus un veidus, piemērojot saistošu, juridisku struktūru. Viņu grupa ir pietiekami liela, viņiem ir politiska apņemšanās, resursi, un, kas ir svarīgi, viņi var izmantot jau esošo zinātību, lai izstrādātu un īstenotu teritoriālās stratēģijas, pamatojoties uz novērtējumu par reālām vajadzībām.

ETSG attīstībā

Starptautiska sadarbība reģionu līmenī norisinās starp Galisiju (Spānija) un Portugāles ziemeļiem, kā apliecina *Eixo Atlántico*.

Eixo Atlántico, ko veido 34 pilsētas Galisijā un Portugāles ziemeļos, izveidoja 1992. gadā sākotnēji kā instrumentu, ar ko konsolidēt reģionu finansējuma izmantojumu saskaņā ar *INTERREG*. Tas strauji paplašinājās, lai ietvertu politisku debašu sekmēšanu par pārrobežu stratēģijām ilgspējīgai attīstībai.

Lai gan attīstībā ir bijušas arī aizķeršanās — pārrobežu tiesiskā regulējuma neesamība, pirms tika ieviesta ETSG, nozīmēja, ka citi pārvaldības līmeņi grupas darbību uzskatīja par iejaukšanos to darbības jomā —, reģionālās grupas darbība ir bijusi sekmīga. Tagad, kad grupa atzīmē piecpadsmito gadadienu, tā var apstiprināt, ka ir iekļāvusies budžetā, ir iesaistīta ETSG izveidošanā, īsteno tādas stratēģijas kā Vietējā digitālā darba kārtība i2020 un atbalsta jaunas tehnoloģijas un pētījumu dienestu, kas ļauj zinātniekiem iesaistīties tīklā.

No Parīzes konferences par teritoriālo kohēziju

Teritoriālā kohēzija — mēs domājam, ka to gribam, taču mums nav skaidrs, kas tā tāda ir

Vai sadarbība un konkurence savstarpēji izslēdz viena otru? Vai kohēzijas finansējumam jāturpina atbalstīt teritorijas, kuras atpaliek savos IKP rādītājos, vai tam jāturpina sekmēt izcilības centru attīstību? Cik noderīgs rādītājs ir IKP? Šie ir tikai daži no jautājumiem, kas tika uzdoti konferencē par teritoriālo kohēziju un kohēzijas politikas nākotni. Šī konference notika 30. un 31. oktobrī Parīzē, tajā piedalījās vairāk nekā tūkstoš delegātu no dažādām dalībvalstīm un uzstājās pārstāvji no politikas izstrādes jomas, kā arī akadēmiskās un zinātnes jomas. *Panorama* piedalījās konferencē un no Parīzes ziņo par debašu tematiem, notikušajiem semināriem un kopsavilkumiem pie apaļā galda.

Kā runātāji vienojās, teritoriālās kohēzijas jēdzienu nav viegli saprast, tādēļ debātes ir jo īpaši nepieciešamas. Ir ļoti vajadzīgs panākt konsensu par to, ko šis jēdziens nozīmē un kā to konkrēti un praktiski īstenot, ņemot vērā nozīmi, kas šim terminam ir Lisabonas līgumā. Lai gan līgums vēl nav ratificēts, runātāji bija vienprātīgi, kad puda cerības, ka līgumu parakstīs, jo tas liktu noteikt teritoriālās kohēzijas jēdziena definīciju un ilgtermiņa redzējumu.

Sākot konferenci, Francijas teritoriālās plānošanas valsts sekretārs Hūberts Falko (*Hubert Falco*) uzsvēra vajadzību organizēt plašākas debātes, ietverot tos, kas aktīvi darbojas, kā arī ikvienu sabiedrības locekli, kuram ir kaut kas, ko sacīt. „Šī konference parāda mūsu gatavību iesaistīties dialogā gan vietējā, gan Eiropas līmenī, un es šodienas un rītdienas viedokļu apmaiņas kopsavilkumu ņemšu līdzi uz ministru 25. un 26. novembra sanākumi Marseļā,” viņš paskaidroja, atklājot konferenci. Sabiedriskā apspriešana risināsies līdz februāra beigām.

Pēdējo konferences dienu sāka, apkopojot dažādajos semināros izdarītos secinājumus, kā arī sniedza runātājiem iespēju atbildēt uz klausītāju jautājumiem. Pēdējā apaļā galda sanāksmē galveno vērību pievērsa kohēzijas politikas nākotnei un viedokli puda reģionālās politikas komisāre Danuta Hūbnere (*Danuta Hübner*), Pjērs Dartū (*Pierre Dartout*) (Teritoriju telpiskās plānošanas un konkurētspējas starpministriju delegāts, Francija) un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) Valsts pārvaldes un teritoriālās attīstības nodaļas direktora vietnieks Mario Pecini (*Mario Pezzini*), kā arī citi.

Debašu sākšana — „Pandoras lādes atvēršana”

Globalizācijas ietekme uz, kā to saprotam tagad, trausliem finanšu tirgiem, klimata pārmaiņas, demogrāfiskā attīstība — tas viss pastiprina vajadzību pielāgoties situācijai, kas attīstās katrā ES reģionā.

Sanākot kopā galvenajā konferences zālē, delegāti uzklusēja diezgan vienprātīgu novērtējumu par to, no kā jāizvairās un kādai teritoriālajai kohēzijai nav jābūt. Finansējumu nedrīkst uzskatīt par kompensāciju, ar ko sedz zaudējumus, kurus radījušas slikti izplānotas nozaru politikas jomas. „**Katrā nozaru politikas izstrādes posmā jāņem vērā teritorija, vai arī mēs veltīgi izšķiedisim laiku,**” sacīja Reģionu komitejas priekšsēdētāja vietnieks Mišels Delebārs (*Michel Delebarre*). Viņš paskaidroja, ka komiteja nelokāmi uzskata — teritoriālā kohēzija nedrīkst būt instrumentu kopums, ar ko sedz zaudējumus, kurus izraisījušas citu politikas jomu īstenošanas radītās problēmas.

Runātājiem bija dažādas idejas par to, kādai ir jābūt kohēzijai un kā sasniegt tās mērķus, taču visi vienojās, ka debātes ir ārkārtīgi svarīgas un sarežģītas un ka tajās jāatbild uz šādiem jautājumiem: Teritoriālā kohēzija — jā vai nē? Ko finansēt un kam? Integrētas vai nozaru politikas jomas? Kāda ir daudzlīmeņu pārvaldības nozīme? Kā teritoriālā kohēzija atbilst citām politikas jomām? Salīdzinot šīs debātes ar Pandoras lādes atvēršanu, Eiropas Parlamenta Reģionālās komitejas loceklis Jans Olbrihts (*Jan Olbrycht*) skaidri norādīja, ka, lai cik strīdīgs būtu šis jautājums, tas ir jāiztirzā un jānoskaidro. „Debātes lieti noder valsts veidošanai, un jaunākām dalībvalstīm tās ir mācību process par labu pārvaldību,” viņš sacīja.

Kohēzija un kopējā lauksaimniecības politika

Pusi Eiropas veido galvenokārt lauku reģioni, kuros dzīvo apmēram 20 % iedzīvotāju. Centrāleiropu un Austrumeiropu raksturo lielāks lauku reģionu īpatsvars, un šiem reģioniem vienlaikus jāsasaskaras ar migrācijas un modernizācijas problēmām.

Mainās veids, kā tiek izmantotas lauku teritorijas, un to funkcijas atšķiras katrā dalībvalstī, kas nereti notiek ģeogrāfiskā novietojuma vai valsts politikas ietekmē. **Viens apgalvojums gan ir paties attiecībā uz visu ES, proti, lauku reģionos ir visdažādākie IKP rādītāji uz iedzīvotāju.**

Pēc Komisijas prognozēm, līdz 2014. gadam tiks zaudēti 5 miljoni darbvietu lauksaimniecības uzņēmumos. Tomēr, raugoties no ekonomikas viedokļa, lauku reģionus nav nemitīgi jāuzskata par reģioniem, kuru attīstība atpaliek.

Diskusijā apspriesto jautājumu piemēri.

- KLP nenoliedzami piemīt teritoriāla dimensija, it īpaši, ja runājam par to, ka mazāk labvēlīgu apgabalu statuss, lauksaimniecības vides pasākumi, LEADER un dažāda veida ražošana ir nepārprotami saistīti ar ģeogrāfisko novietojumu.

Jautājumi. Ja tā, vai ir jānostiprina KLP teritoriālā dimensija? Vai KLP jāsekmē kohēzija? Vai politikas veidotājiem ir jāņem vērā pētījumi par ietekmi uz attiecīgo teritoriju?

- Lauku reģioni saskaras ar vairākām problēmām, no kurām dažas ir KLP un kohēzijas politikas jomu pašā centrā. Dalībvalstu sarežģījumi, iespējams, daļēji radušies kohēzijas un lauku attīstības politikas jomu mērķu un darbības jomu neskaidras sadales dēļ.

Jautājumi. Vai ir jānovērtē kohēzijas politikas pasākumi, kas sekmē lauku teritoriju attīstību? Vai ir jāizstrādā viena Eiropas politika, kas veltīta tikai lauku reģionu jautājumiem? Vai ir atkārtoti jāizvērtē reģionālā finansējuma pārvaldība? Kā var nodrošināt daudznozaru un daudzlīmeņu pārvaldību?

Ilgtermiņa attīstība

Viena no lielākajām problēmām, ar ko Eiropa pašlaik saskaras, ir tādas ekonomikas sistēmas ieviešana, kura apvieno konkurētspēju, oglekļa emisijas ierobežojumus un energoapgādes drošību. Neizsīkstošo enerģijas veidu sekmēšana ir saistīta ar nozīmīgu pāreju no nelielas ražošanas uz masveida ražošanu. Kohēzijas politikas uzdevums ir saskaņot Lisabonas stratēģijas izaugsmes un nodarbinātības mērķus ar Ģēteborgas stratēģijas ilgtermiņa attīstības mērķi.

Emisiju tirdzniecības shēma, neizsīkstošo enerģijas veidu sekmēšana, energoefektivitātes uzlabošana un CO₂ uztveršanas un uzglabāšanas paņēmieni veicinās gāzu emisiju kontroli. **Dalībvalstis nepārprotami vēlas, lai valsts līmeņa teritoriāli faktori tiktu apsvērti saistībā ar mērķiem, kuru sasniegšana tiek pieprasīta katrai dalībvalstij.**

Nav šaubu, ka klimata pārmaiņas un šo pārmaiņu ietekme atšķirsies katrā reģionā un teritoriju spēju tās risināt noteiks to ģeogrāfiskais novietojums, kā arī stratēģiskās un vēsturiskās izvēles attiecībā uz teritoriālo plānošanu, enerģētikas politikas jomām un ekonomikas attīstību.

Jautājumi.

- Kādēļ teritoriju daudzveidība un potenciāls jāuzskata par svarīgiem nosacījumiem cīņā pret klimata pārmaiņām?
- Vai valsts iestāžu iesaistīšanās kopienas, valsts un vietējā līmenī ir izšķirošs faktors cīņā pret klimata pārmaiņām?
- Kādā mērā teritoriālo stratēģiju ilgtermiņai attīstībai sekmīga īstenošana ir atkarīga no Ģēteborgas un Lisabonas stratēģiju integrēšanas?

Teritoriālā kohēzija un pārvaldība

Panorama piedalījās seminārā par pārvaldību, kurā viens no galvenajiem uzdotajiem jautājumiem bija jautājums par to, cik sarežģīti ir noteikt teritoriju. Administratīva teritorija kā valdības vienība vai zemes platība? Ja zemes platība, vai uz tās dzīvojošie cilvēki ir iekļaujami vai ne? Pārvaldība dažādās dalībvalstīs nozīmē dažādas lietas. „Kādēļ nav akadēmisku programmu par pārvaldību?” jautāja Žans Mari Bopi (*Jean-Marie Beaupuy*) — EP deputāts no Francijas.

Tika diskutēts par sadarbību gan starp dažādiem pārvaldības līmeņiem, gan starp teritorijām. Pēc Žana Mari Bopi (*Jean-Marie Beaupuy*) domām, pārvaldība ir visveiksmīgākā, ja tajā iesaistās gan obligātā iestāžu pārvaldība, gan pārvaldība, kas pamatota uz partnerību un ietver brīvprātīgas organizācijas, kuras, reaģējot uz pilsoņa vajadzībām, īsteno papildu pārvaldību. „Šāda sadarbība var noteikt jomu, noskaidrot problēmu, pieņemt rīcības plānu un īstenot pasākumus,” viņš sacīja, piebilstot, ka galvenie sarežģījumi ir saistīti nevis ar nepieciešamajiem naudas līdzekļiem, bet gan ar pašiem cilvēkiem. „**Nepieciešams likt cilvēkiem saprast, ka varas dalīšana nerada draudus.**”

Dažas dalībvalstis ir atturīgas, jo uzskata, ka robežreģionu izveidotas sadarbības un mijiedarbības grupas rada draudus. Taču konferences dalībnieki uzklusēja, kā pārrobežu sadarbība starp reģioniem, izveidojot Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG), var ievērojami sekmēt kopēju mērķu īstenošanu. Vienas no ES pirmajām ETSG — *Ister Granum* — direktors Pīters Udvardi (*Peter Udvardi*) paskaidroja, ka iesaistītie Ungārijas un Slovākijas reģioni nekavējoties izvēlējās izveidot ETSG. „Apvienotu organizāciju neesamība bija kavējusi reģiona attīstību.” Viņu padomdevēju valdi veido pārstāvji no trīs lielākajiem uzņēmumiem, kas ir galvenie darba devēji reģionā, trim rūpniecības un tirdzniecības kamerām, kā arī četri NVO reģionālā parlamenta deputāti. Sadarbība ietver loģistiku, televīzijas un radio apraidi, rūpniecību, veselības aprūpi, kam ir izveidota reģionāla sistēma, un tūrismu ar tematiskiem maršrutiem šajos reģionos.

Runājot par ES Baltijas jūras reģiona stratēģiju, **Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Teritoriālās sadarbības nodaļas vadītājs Kolins Volfs (*Colin Wolfe*)** aprakstīja konferences laikā gūto priekšstatu: „**Kohēzija nozīmē attāluma, sadalījumu un nevienlīdzības pārvarēšanu.**”

Jautājumi.

- Vai ir jāizveido Eiropas līmeņa Teritoriālās attīstības ministru padome?
- Kā jāsekmē ES politikas jomu saskaņotība ar to radīto ietekmi teritorijās, lai atbalstītu ilgtermiņīgu attīstību valsts un reģionālā līmenī?
- Kā var nostiprināt sadarbību Eiropas līmenī, lai sekmētu savienojumu un teritoriālo integrāciju?

Kā teritoriālā kohēzija atbilst Lisabonas procesam?

Ceturtajā ziņojumā par kohēziju tika parādīts, ka pastāv pieaugošs teritoriālās nelīdzsvarotības risks, ko rada izaugsmes, inovācijas un ražošanas koncentrēšanās dinamiskākajos ES reģionos. Tas norāda uz vajadzību ņemt vērā to, kā Lisabonas stratēģija ietekmē dažādas teritorijas un šo teritoriju potenciālu izmantot stratēģiju.

Pārsvārā visi piekrīt, ka nepieciešama plašāka informētība par teritoriālo daudzveidību un ka rūpīgāk ir jāapskata skala, pēc

kādas teritorijas vērtē un nosaka, izvirzot mērķus un īstenojot Lisabonas stratēģiju.

Teritoriālā kohēzija paātrina labas prakses izplatīšanos un pārņemšanu, un kohēzijas politika kopumā ievērojami atbalsta Lisabonas stratēģiju ar saviem mērķiem un instrumentiem.

Jautājumi.

- Ja ekonomiskās darbības līdzsvarota izplatība ir ekonomikas, sociālās un teritoriālās kohēzijas priekšnoteikums, kāda ir valsts iestāžu nozīme, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā izmantotas iespējas likt lietā visu Eiropas teritoriju potenciālu?
- Vai teritoriālā kohēzija var palīdzēt ES sasniegt tās izaugsmes un nodarbinātības mērķus?
- Kādas inovāciju politikas jomas ir jāievieš, lai izvairītos no tehnoloģiju atšķirībām starp attīstītām un mazāk attīstītām teritorijām?
- Vai pielāgotām, reģionālām inovāciju stratēģijām, kas pamatotas uz konkrētu diagnozi par stiprajām un vājajām pusēm, kā arī uz vietējām partnerībām, jāklūst par reģionālās politikas standartu?

Kurp virzīties tālāk?

Konferences pēdējā sesijā tika izskatīts vairāk jautājumu nekā atbilžu, izceļot vairāk problēmu nekā risinājumu, taču jautājumi bija mērķtiecīgi un problēmas — skaidrāk definētas. Šķita, ka tiek apstiprināts *REGIO* direktora vietnieces Katerinas Maternovas (*Katarina Mathernova*) iepriekšējā dienā paustais apsvērumš, ka „**teritoriālās kohēzijas jēdzienu nav viegli saprast, taču tas iegūst aizvien plašāku nozīmi**”.

Lai gan Lisabonas līgums, kurā tiek atbalstīts teritoriālās kohēzijas jēdziens, vēl nav ratificēts, konferences gaita apliecināja, ka attiecībā uz šo tematu netrūkst viedokļu un bažu. Kādā mērā teritoriālā kohēzija ietekmēs dalībvalstu varu? Ja teritoriālā kohēzija un teritoriju individuālo pazīmju novērtēšana ir jāņem vērā katras politikas plānošanā visos līmeņos, kā to var reāli izdarīt? „Konkrētai vietai pielāgota”, „labāki rādītāji”, „rūpīgāka kartes apskate”, „finansējumu nedrīkst uzskatīt par ātrās palīdzības instrumentu”, „sadarbība un konkurence roku rokā”... Nav šaubu, ka šis temats būs vēl daudzu citu debašu centrā un Komisijas Zaļā grāmata un ar to saistītā sabiedriskā apspriešana nāk tieši laikā.

Teritoriālajai kohēzijai robežas nav šķērslis.

Kur esam tagad? Argumentējot, ka tagad nav īstais laiks izstrādāt pamatnostādnes un noteikumus, Delftas Tehniskās universitātes telpiskās plānošanas politikas sistēmu profesors Andreass Faludi (*Andreas Faludi*) mudināja strikti turpināt „pragmatisku politikas plānošanu” ar sistemātiskiem ietekmes novērtējumiem, ko veic starptautiski un reģionāli vērtēšanas eksperti, un kohēzijas politikas jomu ieviešanu visos līmeņos.

Ir grūti definēt vārdu „teritorija”: no vienas puses, vārds ir saistīts ar nāciju valstu jēdzienu — valstis nav valstis bez teritorijas —, savukārt, no otras puses, teritorijas tagad kļūst par produktu, ko cilvēks rada ar nolūku. „Pastāv konflikts starp diviem jēdzieniem,” paskaidro Andreass Faludi (*Andreas Faludi*), piebilstot, ka dalībvalstīm ir ļoti grūti nodot savu kompetenci starptautisku grupu rokās.

Kamēr dalībvalstis šaubās, ka sadarbība starp reģioniem var uzlabot konkurētspēju un viņu iedzīvotāju dzīvi, politikas veidotājiem, kas jau ir par to pārliecināti, problemātisks ir jautājums, kā novērtēt šīs politikas ietekmi uz pašreizējo situāciju. Visbiežāk izmantotais rādītājs — IKP — neraksturo situāciju pietiekami sīki. Kā paskaidroja Katerina Maternova (*Katarina Mathernova*), rādītājiem var būt normatīvas vai aprakstošas funkcijas; pirmajā funkciju kategorijā IKP būs centrālais rādītājs sava robustuma dēļ; attiecībā uz otro funkciju kategoriju Komisija sadarbojas ar *Eurostat*, lai uzlabotu izpratni par dinamiku.

Lai vai kas tiktu ierosināts, tas neatbildīs visu cilvēku prasībām. „Rādītāji patiesi ir problēma, jo katra dalībvalsts mēģina noskaidrot, ko šie rādītāji nozīmē tieši šai valstij,” sacīja Andreass Faludi (*Andreas Faludi*).

Kā paskaidroja komisāre Danuta Hübner (*Danuta Hübner*): „Jūs skatāties uz iekšējo tirgu, kas organizēts konkurētspējas un stabilas makroekonomikas eirozonas sistēmas nodrošināšanai. Bet tagad apskatiet kohēzijas politiku, kas ņem vērā sociālekonomisku saskaņotību un atbalsta solidaritāti. **Mums nepieciešama šī kohēzijas politika, kas piemērojama visām sabiedrībām, teritorijām un reģioniem.** Viena valūta, viens tirgus un viena kohēzijas politika.”

Kredīttirgus sabrukums met ēnu

Lai gan konferences organizēšanas laikā neviens to nevarēja iedomāties, finanšu tirgu haoss var apdraudēt tūkstošiem inovāciju projektu Eiropā, kā arī dramatiski ietekmēt darbavietas un uzņēmējdarbību.

Nodarbinātības, sociālo lietu un vienādu iespēju komisāra Vladimira Špidlas (*Vladimir Spidla*) preses pārstāvis Mišels Ralfs (*Michael Ralph*) pauda bažas, ka krīze var apdraudēt progresu, kas panākts saskaņā ar Lisabonas stratēģiju. „Var izmantot sociālos fondus, un tie ir jāizmanto, lai stimulētu mūsu darba ņēmējus un uzņēmumus — tas ir būtiski izaugsmei nākotnē. **Mēs nedrīkstam aizmirst, ka no ekonomikas lejupslīdes visvairāk cieš tieši visvājākie.**”

Sanāksmē, kas norisinājās pirms konferences sākuma, Francijas Reģionu asociācijas priekšsēdētājs Alans Rusē (*Alain Rousset*) norādīja uz apburtā loka risku. Viņš aicināja nodrošināt īstermiņa finansējumu, lai palīdzētu uzņēmumiem un pētniecības institūtiem izturēt nākamo gadu vai nākamos divus gadus. „Pašlaik ir jāsamazina finanšu krīzes ietekme un ilgums. Pastāv risks, ka apstāsies kredītiegulājumi, jo ir apstājies darbs attiecībā uz inovācijām, kas savukārt noticis apsīkušo kredītu dēļ.” Viņš pauda bažas, ka, ja valsts piešķirtie kredīti nebūs pietiekami lieli, bankas neiesaistīsies.

Komisijas delegāti konferences dalībniekiem apgalvoja, ka tiek īstenoti finanšu pasākumi, lai atvieglotu situāciju dalībvalstīs.

Kāds ir klausītāju paustais viedoklis?

„Šī bija ļoti labi organizēta un interesanta konference ar dinamiskām runām, ko teica runātāji. Lai gan galvenie jautājumi tagad ir skaidrāki, būtu bijis interesanti uzklaut tos, kas nepiekrīt kohēzijas un teritoriālās dimensijas jēdzienam. Būtu bijis interesanti padarīt debates spēcīgākas.”

Konča Hativa Sevija (Concha Játiva Sevilla), Valēnsijas apgabala valdības Ekonomikas ģenerāldirektorāta Reģionālās politikas nodaļas darbiniece.

Ko jums nozīmē teritorija?

IT
Territorio – pārvaldīta zemes platība ar robežām.

DE
Gebiet – telpa.
Territorium – zeme un cilvēki uz tās.

FI
Alue – apgabals.

FR
Territoire – zeme un cilvēki uz tās.

EN
Territory – kādam piederoša zeme.
Terrain – zemes platība ar īpašu atsauci uz tās fiziskajām iezīmēm.

EL
Εδαφος – zeme; zemes platība, apgabals.

REGIO darba kārtība

Datumi	Pasākums	Norises vieta
2009. gada 5.–6. februāris	Ieinteresēto pušu konference par ES stratēģiju Baltijas jūras reģionam http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/events_en.htm	Rostoka (DE)
9.–13. februāris	Eiropas Komisijas Enerģētikas un transporta ģenerāldirektorāts, Eiropas iestādes un lielākās ieinteresētās puses, kuras interesē ilgtspējīga enerģija, kopā gatavo ES Ilgtspējīgas enerģijas nedēļas (EUSEW) trešo izdevumu http://www.fedarene.org/events/Fedarene_events/Eusew_2009/Eusew2009_events.htm	Brisele un citas Eiropas pilsētas
Februāra beigās	Beidzas sabiedriskās apspriešanas periods saistībā ar Zaļo grāmatu par teritoriālās kohēzijas nākotni. Apspriešanas rezultātu analīze būs gatava pavasara beigās.	
21.–24. jūnijs	ISPIM konference „Inovāciju nākotne”, ko organizē ISPIM, telpas nodrošina Austrijas Federālā ekonomikas palāta un atbalsta DANUBE — Eiropas programmas apmācībai, pētniecībai un tehnoloģijām, kā arī proporcijas stratēģijai un konsultācijām inovāciju jomā http://conference.ispim.org/	Vīne (AU)
25.–29. augusts	Eiropas Reģionālās Zinātnes asociācijas 49. ikgadējais kongress http://www.ersa.org/spip.php?rubrique2	Lodza (PL)

Nodrošiniet, ka jūs sadzird!

Apspriešanas process saistībā ar Zaļo grāmatu par teritoriālo kohēziju beigsies februāra beigās, un Komisija ir ļoti ieinteresēta uz klausīt, kas jums ir sakāms par šo tematu.

Turpmāk tekstā ir norādīta tīmekļa vietne, kura izveidota apspriešanas procesa vajadzībām un kurā ir pieejams Zaļās grāmatas teksts, kā arī jums dota iespēja paust savu viedokli.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_en.htm

Apmeklējiet turpmāk norādīto tīmekļa vietni, lai iegūtu plašāku informāciju par to, kā iesniegt apsvērumus un ar ko sazināties, lai iegūtu vairāk informācijas un pamatojošus dokumentus, kuri jūs interesē.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/consultation_en.htm

Saņemtos apsvērumus publicēs internetā. Ir svarīgi, lai jūs izlasītu īpašos privātuma apliecinājumus, kas pieejami vietnē, un gūtu informāciju par to, kā izmantos personas datus un apsvērumus.

REGIO un tīkli

Baltijas jūras reģiona nākotne

Komisija jūs aicina iesniegt apsvērumus un dot savu ieguldījumu stratēģijas projektā par Baltijas jūras reģionu, izmantojot stratēģijas tīmekļa vietni. Sabiedriskās apspriešanas periods sākas novembra sākumā un darbojas līdz 2008. gada beigām. Jūsu apsvērumus publicēs internetā. Stratēģijas mērķis ir padarīt reģionu ekoloģiski ilgtspējīgu, pārtikušu, pieejamu, pievilcīgu un drošu. Apspriešanas dokumentā tiek jautāts, kā vislabāk noteikt finansējuma mērķus, kā panākt līdzsvaru starp vides vajadzībām un reģiona attīstību un izaugsmi, kā arī — kā organizēt saprātīgāku jūras izmantošanu. Lai atrisinātu šos un citus ierosinātos jautājumus, būs nepieciešami pēc iespējas lielāki centieni, jo reģions ir unikāli sarežģīts. Iesaistītas ir astoņas dalībvalstis, Norvēģija un daļa Krievijas Federācijas. Stratēģijas izstrādi pabeigs un kā paziņojumu Padomei iesniegs ne vēlāk kā 2009. gada jūnijā. Tai pašā laikā Zviedrijā tiksies ES kohēzijas politikas programmu vadošās iestādes, lai sasaistītu stratēģijā noteiktās darbības ar pieejamo finansējumu no Eiropas Kohēzijas fonda. Viens no nākamajiem Panorama izdevumiem būs pilnībā veltīts Baltijas jūras reģionam. http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/baltic/consultation_en.htm

Eurostat reģionālā gadagrāmata

Eurostat reģionālās gadagrāmatas 2008. gada izdevumā ir pieejams pārskats par jaunākajiem notikumiem ekonomikas, sociālajā un demogrāfijas jomā 27 ES dalībvalstu 271 reģionā, kā arī trīs kandidātvalstu (Horvātijas, Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas un Turcijas) un četrus EBTA valstu (Īslandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices) reģionos. Eiropas Kopienas Statistikas biroja gadagrāmata ietverta ļoti dažāda informācija no dažādām statistikas jomām, kā arī nodaļas par iedzīvotāju un pilsētu statistiku, IKP, māsaimniecību pārskatiem, uzņēmumu struktūras statistiku, darba tirgu, transportu, tūrisma, zinātnei, tehnoloģijām un inovācijām, lauksaimniecību, darbaspēka izmaksām un nozaru ražīgumu. <http://ec.europa.eu/eurostat>

Rezultātu tīkla konference un RegioStars 2009. gadam

Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts un citi Komisijas dienesti sadarbībā ar Reģionu komiteju 2009. gada 16. un 17. februārī rīkos ikgadējo konferenci ar nosaukumu „Rezultātu tīkls” par iniciatīvu „Reģioni ekonomiskām pārmaiņām”. Konferencē mērķis ir ļaut tās vairāk nekā 500 dalībniekiem, piedaloties deviņos semināros, izveidot labu praksi tīklu un apmaiņu ar tām, lai sekmētu Lisabonas stratēģijas izaugsmei un nodarbinātībai īstenošanu reģionālā līmenī. Apspriežot Eiropas reģionālo politiku un tās instrumentus, reģioni var mācīties cits no cita un praktiski ieviest labas prakses piemērus integrētās politikas jomās un programmās. Reģistrēties ir iespējams *Inforegio* tīmekļa vietnē no decembra sākuma.

Eiropas reģionālās politikas komisāre Danuta Hübnerē (*Danuta Hübner*) 16. februāra vakarā pasniegs 2009. gada *RegioStars* godalgas uzvarējušajiem reģionālajiem projektiem, lai izplatītu labu praksi Eiropas reģionālajā attīstībā. http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Strādājot reģioniem — ES reģionālā politika 2007.–2013. gadam

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_en.pdf
Eiropas reģionālās politikas raksturojums. Pieejams 22 valodās.

Kohēzijas politika 2007.–2013. gadam

Informācija par valstīm

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/info_en.htm
Pārskats par valstu ieguldījumu prioritātēm un kohēzijas politikas paredzamo ietekmi 27 dalībvalstīs. Pieejams angļu, franču un vācu valodā, kā arī dalībvalsts valodā(-s).

Piektais Interim ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju Izaugsme reģionos, izaugsme Eiropā

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim5/com_2008_371_en.pdf
Pieejams 22 valodās.

Kohēzijas politika 2007.–2013. gadam Apsvērumi un oficiālie teksti

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf
Tagad pieejams visās 22 valodās.

Visi ES tiesību aktu, priekšlikumu un oficiālo dokumentu teksti ir pieejami tiešsaistē:
<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

Informācija tiešsaistē

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

Eiropas kohēzijas politikas reakcija uz finanšu krīzi. Lai uzzinātu, kā kohēzijas politika atbalsta Eiropas Komisijas izstrādāto glābšanas plānu, apmeklējiet *Inforegio* tīmekļa vietnes jauno sadaļu. Reaģējot uz pašreizējo ekonomikas krīzi un Eiropas ekonomikas attīstības palēnināšanos, Eiropas Komisija 26. novembrī iesniedza plašu Eiropas glābšanas plānu. Eiropas kohēzijas politika sniedz ievērojamu ieguldījumu šajā plānā. Ir īstenoti vairāki pasākumi, gan leģislatīvi, gan neleģislatīvi, lai palīdzētu paātrināt projektu praktisko īstenošanu un piešķirtu Eiropas ekonomikai uzticamību un dinamismu.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/index_en.htm

REĢIONI 2020. gadā — Komisijas ziņojums par turpmākiem uzdevumiem tagad ir pieejams tiešsaistē.

Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta izstrādātais jaunais ziņojums „Reģioni 2020. gadā” sniedz tuvākās nākotnes analīzi par iespējamo ietekmi, ko radīs četras lielākās problēmas, ar kurām saskaras Eiropa, — globalizācija, demogrāfiskās izmaiņas, klimata pārmaiņas un energoapgāde. Izmantojot vairākus rādītājus, ziņojumā ir izklāstīts Eiropas reģionu neaizsargātības līmenis attiecībā pret šīm problēmām un izskatītas iespējamās atšķirības, ko šīs problēmas var izraisīt ES dalībvalstīs. Rezultāti sekmēs pārdomu procesu par Eiropas kohēzijas politikas nākotni.

<http://www.interreg4c.eu/>

INTERREG IVC ir daļa no Eiropas teritoriālās sadarbības mērķa un tiecas apvienot pieredzējušus reģionus ar citiem reģioniem, kam nepieciešamas pieredzējušo reģionu zināšanas, vienlaikus sekmējot apmaiņu ar zināšanām un labāko praksi. Tīmekļa vietnē ir publicēti aicinājumi iesniegt priekšlikumus, ir pieejamas pieteikumu paketes finansējuma iegūšanai, kā arī tiek piedāvāta informācija par jums tuvākajiem kontaktpunktiem.

<http://lisbon.cor.europa.eu/lisbon-monitoring-platform.html>

Lisabonas uzraudzības platforma ir viena no Reģionu komitejas tīmekļa vietnes sadaļām, kurā tiek pētītas attiecības starp kohēzijas politiku un Lisabonas stratēģijā atbalstītajiem izaugsmes un nodarbinātības mērķiem. Šai platformai ir vairāki mērķi — noteikt, ar kādiem šķēršļiem saskaras vietējās iestādes, kad īsteno stratēģiju; palīdzēt iestādēm rast realistiskus risinājumus; nodrošināt vietējām un reģionālajām iestādēm loģisku pamatu debatēm valsts līmenī; uzraudzīt, kā reģionālā un vietējā līmeņa valdības atbalsta valstu reformu programmas saistībā ar izaugsmes un nodarbinātības jautājumiem. Vietnē var atrast arī analīzi un norādes.

Sabiedriskajai apspriešanai ir nepieciešamas jūsu idejas

Šis jautājums nodots Komisijas Zaļās grāmatas par teritoriālās kohēzijas nākotni analīzei. Ja jums nav bijis laika izlasīt publikāciju, apskatiet tīmekļa vietni, kur varat izlasīt šo Zaļo grāmatu un paust savu viedokli sabiedriskās apspriešanas perioda laikā. Iegaumējiet, ka apspriešanas periods beigsies februāra beigās, tā ka, ja jums ir idejas, cerības vai bažas, tagad ir iespēja tās paust!

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_en.htm

Tiešsaiste

Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040, Brussels
Fakss (32-2) 29-66003
E-pasts: regio-info@ec.europa.eu
Interneta adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8235

© Eiropas Kopienas, 2008. gads
Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Drukāts Beļģijā

EIROPAS KOPIENU
OFICIĀLO PUBLIKĀCIJU BIROJS
L-2985, Luksemburga

Publikāciju birojs
Publications.europa.eu